

خیابان

نمونه اصلی یک فضای عمومی اجتماعی

ویکاس مهتا

مترجمان:

فردین علیخواه

(عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان)

شهرزاد فرزین پاک

سرشناسه: مهتا، ویکاس، ۱۹۶۶ - م. Mehta, Vikas

عنوان و نام پدیدآور: خیابان: نمونه اصلی یک فضای عمومی اجتماعی / ویکاس مهتا؛ مترجمان فردین علیخواه، شهرزاد فرزین پاک؛ ناظر علمی نعمت‌الله فاضلی.

مشخصات نشر: تهران: سازمان زیباسازی شهر تهران، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۹۰ ص: مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۱۵-۴۳-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: The street : a quintessential social public space.

موضوع: خیابان‌ها

موضوع: Streets

موضوع: فضاهای عمومی

موضوع: Public spaces

موضوع: شهرسازی

موضوع: City planning

شناسه افزوده: بیخواره، فردین، ۱۳۵۱ - مترجم

شناسه افزوده: فرزین پاک، شهرزاد، ۱۳۵۶ - مترجم

شناسه افزوده: سازمان زیباسازی شهر تهران

رده بندی کنگره: HT۱۱۵

رده بندی دیویی: ۷۱۶

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۱۵۶۳۶

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

خیابان: نمونه اصلی یک فضای عمومی اجتماعی

The Street, A Quintessential Social Public Space

نویسنده: ویکاس مهتا

مترجمان: فردین علیخواه و شهرزاد فرزین پاک

ناظر علمی: نعمت‌الله فاضلی

ناشر: انتشارات سازمان زیباسازی شهر تهران

مدیر اجرایی: سجاد مرادی‌نیا

مسئول انتشارات: عظیم رجب‌پور

چاپ نخست: ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

لیتوگرافی و چاپ: موسسه نشر شهر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۱۵-۴۳-۳

قیمت: ۵۵۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان شهدای هفتم تیر، خیابان شهید مفتاح جنوبی، نبش کوچه شهید شیرودی

پلاک ۲، سازمان زیباسازی شهر تهران

تلفن: ۸۸۸۱۴۹۲۹-۰۲۱ و ۹۶۰۴۴۰۰-۰۲۱ کد پستی: ۱۵۸۴۹۱۷۴۱۱

نشانی سایت اینترنتی سازمان زیباسازی شهر تهران: www.zibasazi.ir

حق چاپ و نشر این اثر متعلق به سازمان زیباسازی شهر تهران بوده و هر گونه کپی یا نقل مطالب با ذکر منبع، بلامانع است.

فهرست

۸	فهرست تصاویر
۱۳	فهرست جداول
۱۵	پیشگفتار مترجم
۱۶	تقدیر و تشکر
۱۷	مقدمه
۱۹	چرا این کتاب؟
۲۱	فصل‌های پیش‌رو
۲۵	۱ فضای شهری فراگیر برای مردم
۲۷	برتری خیابان
۲۸	چرا حمایت از خیابان؟
۳۰	خیابان چیست؟ تعاریف، تصاویر و معانی
۴۰	معاشرت‌پذیری: نقش اصلی فضای عمومی
۴۴	خیابان‌های معاشرت‌پذیر: تعریف
۴۷	۲ تحول خیابان: خلاصه تاریخ اجتماعی
۴۸	ایجاد هویت
۵۰	خیابان‌ها رشد سکونتگاهی را تعیین می‌کنند
۵۲	تصویر جوهری متبلور می‌شود
۵۵	خیابان‌های خطی: واحد نوین برنامه‌ریزی
۶۲	تغییر تصویر: نقش‌های نو، مقیاس‌های نوین
۷۰	چشم‌اندازهای بزرگ
۷۲	تجدید حیات خیابان مردمی

۳	هر رفتار اجتماعی، مبنایی برای طراحی	۷۹
	طراحی فضای عمومی مدرن	۸۰
	نظریه‌های روان‌شناسی محیطی و اکولوژیکی	۸۱
	تعیین قلمرو در فضای عمومی	۸۲
	مجاورت و فاصله شخصی	۸۵
	رفتار انسانی به‌عنوان مبنایی برای طراحی	۸۷
۴	سه خیابان	۸۹
	نواحی مورد مطالعه	۹۰
	روش‌ها و اصول تحقیق	۱۰۲
	مردم کجا بودند	۱۰۵
	مدت زمان توقف افراد	۱۱۳
	سایت‌های سرزنده: محله‌های برای رفتار اجتماعی	۱۱۶
	برداشت مردم از خیابان	۱۱۷
۵	خیابان‌های اجتماع‌پذیر: گوشه‌شناسی رفتارهای اجتماعی	۱۲۱
	اجتماع‌پذیری انفعالی: تنها کنار هم	۱۲۵
	اجتماع‌پذیری زودگذر	۱۳۱
	اجتماع‌پذیری بادوام	۱۳۶
۶	نیازهایی برای رفتار اجتماعی در خیابان	۱۴۵
	احساس آسایش و انبساط در خیابان	۱۴۵
	حس امنیت در خیابان	۱۴۹
	آسایش محیطی در خیابان	۱۵۴
	آسایش فیزیکی در خیابان	۱۵۷
	سودمندی و سهولت در خیابان	۱۶۳
	لذت حسی در خیابان	۱۶۴
	احساس تعلق در خیابان	۱۷۵
	استفاده‌کنندگان بی‌شمار، معانی متعدد	۱۸۵
	قلمرو، شخصی‌سازی و کنترل بر خیابان	۱۹۳

۱۹۹	 ویژگی‌های خیابان و اجتماع‌پذیری
۲۱۰	 خیابان به‌عنوان مکان
۲۱۹	۷ ایجاد خیابان‌های اجتماع‌پذیر: دستورالعمل‌ها و کاربرد
۲۱۹	 فرهنگ خیابان
۲۲۸	 دستورالعمل‌ها
۲۴۴	 سه جنبه از خیابان اجتماع‌پذیر
۲۴۶	 خیابان، زیست‌پذیری، احساس اجتماع و شهری بودن
۲۴۸	 ما از این خیابان‌ها چه می‌توانیم بیاموزیم؟
۲۵۳	 پیوست‌ها
۲۵۹	 یادداشت‌ها
۲۶۵	 منابع
۲۷۶	 نمایه

پیشگفتار مترجمان

بی‌توجهی به رفتارهای اجتماعی شهروندان در مواجهه با مکان، پیامدهای نامطلوبی را در پی خواهد داشت. متأسفانه بر اساس نیست اگر بگوییم که یکی از مشکلات شهرسازی در کشورهای در حال توسعه، غفلت از ابعاد رزوایی گوناگون ارتباط انسان با فضا و به عبارت دقیق‌تر نادیده گرفتن نحوه تعامل شهروندان با فضا است. در این کشورها معمولاً مکان‌ها ساخته شده و به شهروندان تحمیل می‌شوند. ویکاس مهتا در کتاب *حیات اجتماعی* تلاش کرده است تا به‌طور دقیق، جنبه‌های گوناگون این موضوع را نشان دهد. در واقع نقطه قوت این کتاب، حضور نویسنده به‌عنوان مشاهده‌گر مشارکتی در میدان تحقیق و در بستر شهر، و به بیان دیگر رفتارهای اجتماعی افراد در مکان‌های عمومی است. کتاب حاضر برای همه افرادی که به شکل حرفه‌ای با معماری و شهرسازی مرتبط هستند و نیز برای دانشجویان این عرصه‌ها می‌تواند، مفید باشد. همچنین نحوه مطالعه میدانی ویکاس مهتا و تأکید او بر حیات اجتماعی شهر، برای آن دسته از دانشجویان علوم اجتماعی که به مطالعات میدانی شهر علاقه‌مند هستند راهگشا خواهد بود.

از همه کسانی که به شکل‌های گوناگون در انتشار این اثر نقش داشتند نهایت قدردانی را داریم.